

“Anayasanın 2. maddesi yönünden;

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri 'belirlilik'tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Anayasa'nın 38. maddesinin ilk fıkrasında, 'kimse, kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz' denilerek 'suçun yasallığı', üçüncü fıkrasında da 'ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur' kuralına yer verilerek 'cezanın yasallığı' ilkesi benimsenmiştir. Anılan maddede ayrıca, kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemeyeceği kurala bağlanmıştır.

Anayasa hukukunun temel ilkelerinden olan suç ve cezada yasallık, ceza hukukunun da temel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Bu ilke, aynı zamanda temel hak ve özgürlükleri en geniş biçimiyle gerçekleştirip güvence altına almakla yükümlü hukuk devletinin de esas aldığı değerlerden olup, uluslararası hukukta ve insan hakları belgelerinde de özel bir yere ve öneme sahip bulunmaktadır.

Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, ceza hukukunun ana ilkeleri ile Anayasa'nın konuya ilişkin kuralları başta olmak üzere, ülkenin sosyal, kültürel yapısı, etik değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimleri göz önüne alınarak saptanacak ceza politikasına göre belirlenir. Yasa koyucu, cezalandırma yetkisini kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımını ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edilebileceği ve ceza sistemini tamamlayan müesseseler konusunda takdir yetkisine sahiptir.

Ceza hukukunda 'tekerrür' müessesesi, bir ceza mahkumiyetine kesin olarak uğrayan bir kimsenin, yeniden suç işlemesi halinde Ceza Kanunu karşısındaki kişisel durumunu tanımlar.

Tekerrür müessesesinin 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu bakımından gözetilmesi ve tekerrür halinde idari para cezalarının özel olarak belirlenmesi yasa koyucunun takdir yetkisi alanında bulunmaktadır.

Hukuka aykırı bir eylemin tekerrürü halinde verilecek cezanın artırılması, daha önce verilen cezanın ıslah edici olmadığı ve failin suç işleme konusundaki ısrarının daha ağır bir cezayı gerektirdiği düşüncesinden doğmaktadır. Bununla birlikte, faile tekerrür nedeniyle daha ağır bir ceza verilebilmesi, bir başka deyişle failin ıslah olmadığı ve suç işleme konusundaki ısrarının ortaya konulabilmesi için, hukuka aykırı bir eylemi failin birden çok kere gerçekleştirmiş olması tek başına yeterli olmayıp, tekerrüre esas alınan eylemin ilk eylemden sonraki belirli bir süre içerisinde gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Nitekim TCK'nın 58. maddesi, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında

Kanunun 5/16. maddesi, 2872 sayılı Çevre Kanununun 23. maddesi, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 'Tekerrür' başlıklı 339. maddesi gibi pek çok yasa hükmünde, tekerrür hükümlerinin ilk eylemden sonraki belli bir zaman diliminde uygulanabileceği düzenlenmiştir. 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 7. maddesinin bentleri bağlayan ikinci cümlesinin " fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır " şeklindeki hükümde ise belirli bir zaman aralığı öngörülmediğinden gerçek ve tüzel kişilerin süresiz bir şekilde tekerrür nedeniyle sorumlu tutulmaları söz konusu olacaktır. Belirli bir kesinlik içinde yasada hangi eyleme hangi hukuksal yaptırımın bağlandığının bireyler tarafından bilinmesi ve eylemlerin sonuçlarının öngörülebilmesi gerektiğinden, söz konusu düzenleme somut olaya konu olan 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 7. maddesinin (b) bendi yönünden Anayasanın 2. maddesinde ifadesini bulan hukuk devleti ilkesine uygun bulunmamaktadır.

Anayasanın 35. maddesi yönünden;

Somut olayda idari para cezası uygulanması neticesinde muteriz tahsil edilen paranın muterizin mal varlığına dâhil olduğu ve verilen idari para cezasıyla muterizin mal varlığından eksilmeye yol açıldığı kuşkusuz olduğuna göre bu paranın muteriz açısından mülk teşkil ettiği açıktır.

Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu belirtilmek suretiyle mülkten barışçıl yararlanma hakkına yer verilmiş, ikinci fıkrasında da mülkten barışçıl yararlanma hakkına müdahalenin çerçevesi belirlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında genel olarak mülkiyet hakkının hangi koşullarda sınırlanabileceği belirlenmekle aynı zamanda mülkten yoksun bırakmanın şartlarının genel çerçevesi de çizilmiştir. Maddenin son fıkrasında ise mülkiyet hakkının kullanımının toplum yararına aykırı olamayacağı kurala bağlanmak suretiyle devletin mülkiyetin kullanımını kontrol etmesine ve düzenlemesine imkân sağlanmıştır. Anayasa'nın diğer bazı maddelerinde de devlet tarafından mülkiyetin kontrolüne imkân tanıyan özel hükümlere yer verilmiştir. Ayrıca belirtmek gerekir ki mülkten yoksun bırakma ve mülkiyetin düzenlenmesi, mülkiyet hakkına müdahalenin özel biçimleridir.

Somut olayda 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 7. maddesinin bentleri bağlayan ikinci cümlesinin " fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır " şeklindeki bölümünde belirli bir zaman aralığı öngörülmediğinden muterizin ilk eyleminin üzerinden 5 yıldan fazla bir zaman geçmesine rağmen tekerrür nedeniyle arttırılmış bir şekilde idari para cezası ile cezalandırılmasının mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiği kuşkusuzdur. Bu nedenle söz konusu bölüm, somut olaya konu olan 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 7. maddesinin (b) bendi yönünden Anayasanın 2. maddesinde ifadesini bulan mülkiyet hakkına uygun bulunmamaktadır.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 7. maddesinin bentleri bağlayan ikinci cümlesinin " fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır " şeklindeki kısmının aynı kanunun 7. maddesinin (b) bendi yönünden Anayasanın 2. ve 35. maddelerine aykırı olduğu için İPTALİNE karar verilmesi arz olunur."